

Ministerstvo
dopravy

SUMi - Sustainable Urban Mobility indicators

Indikátory udržitelné městské mobility pro městské uzly TEN-T

Lucie Daňková

Ministerstvo dopravy ČR – Odbor fondů EU

23. června 2026

Východiska

- **Aplikace společné evropské legislativy - Nařízení TEN-T (EU) 2024/1679**
Nařízení EP a Rady (EU) ze dne 13. června 2024 o hlavních směrech Unie pro rozvoj transevropské dopravní sítě (TEN-T)
  - klíčová legislativa v oblasti společné evropské dopravní politiky
  - cílem je vytvoření **jednotného evropského dopravního prostoru** - vysoce kvalitní propojené dopravní sítě jako zásadního předpokladu pro trvale udržitelnou sociální, hospodářskou a územní soudržnost celé Unie
- **Zesílené zapojení prvku **městských uzlů („urban nodes“)** do řízení sítě TEN-T**
  - prostřednictvím legislativního opatření - čl. 40 – 42 Nařízení TEN-T - jsou nyní závazně zakotveny **konkrétní aspekty řešení** udržitelné městské mobility pro městské uzly TEN-T

Městské uzly – strategické prvky sítě TEN-T

- **Hlavní křižovatky na páteřních koridorech sítě TEN-T**
- hlavní přestupní body v rámci jednotlivých druhů dopravy nebo mezi nimi
- **Hlavní přístupové body k síti TEN-T**
- výchozí nebo cílová místa („poslední kilometr“) pro cestující a přepravovaný náklad

Klíčová místa koncentrace socioekonomického potenciálu, ekonomického rozvoje a konkurenceschopnosti Unie
- zároveň tím **čelí výzvám** v oblasti dlouhodobé udržitelnosti mobility na daném území a negativních důsledků dopravy pro klima, životní prostředí, společnost a lidské zdraví

Městské uzly TEN-T - vymezení

Městský uzel zahrnuje (*Nařízení TEN-T (EU) 2024/1679 - čl. 40*):

- **dopravní infrastrukturu městského uzlu**, který je součástí sítě TEN-T - včetně obchvatů
- **přístupové body k síti TEN-T** - zejm. přístavy, letiště, železniční nádraží, autobusové terminály a terminály multimodální nákladní dopravy

Města, která se nacházejí v centru každého městského uzlu TEN-T - **Příloha II Nařízení TEN-T**

- musí mít **nejméně 100 000 obyvatel** - pokud v regionu NUTS 2 takový městský uzel neexistuje, jedná se o **hlavní uzel regionu NUTS 2**

- **v rámci EU – celkem 431 městských uzlů TEN-T**

- **v ČR - 10 městských uzlů TEN-T**: Praha, Brno, Ostrava, Plzeň, Olomouc, Pardubice, Hradec Králové, Ústí nad Labem, Liberec, České Budějovice

Proč SUMi ?

SUMi (*Sustainable Urban Mobility indicators*)

Indikátory udržitelné městské mobility pro městské uzly TEN-T

2020 – 2021

Hodnocení dosavadních provedených opatření v oblasti udržitelné městské mobility v kontextu politiky TEN-T

- tzv. *Balíčku pro městskou mobilitu z roku 2013*

- ukázalo na několik konkrétních problémů:

1. nedostatečné zavádění SUMPů v rámci Unie

2. nedostatek důsledného shromažďování údajů o městské mobilitě

3. potřeba lepšího správního rámce, do něhož by členské státy a regionální a místní orgány byly více zapojeny

2023

Revize evropské legislativy - Nařízení TEN-T (EU) 1315/2013

2024

Schválení současného platného Nařízení TEN-T (EU) 2024/1679

- legislativně závazně zakotvuje požadavky a priority pro městské uzly TEN-T v oblasti plánování udržitelné městské mobility

2025 – 2026

Aplikace Nařízení TEN-T (EU) 2024/1679 pro městské uzly TEN-T

- čl. 41(1)(b)(ii):

požadavek pro městské uzly TEN-T na shromažďování údajů o městské mobilitě a jejich předkládání Komisi

- čl. 41(2):

zmocňuje Komisi schválit Prováděcí nařízení

- vymezující konkrétní indikátory
- metodiku shromažďování údajů
- lhůty pro předkládání údajů

Co jsou SUMi ?

SUMi (*Sustainable Urban Mobility indicators*)

Indikátory udržitelné městské mobility pro městské uzly TEN-T

- **Nástroj „*evidence-based policy*“**
- Umožní městům, členským státům a Komisi sledovat a vyhodnocovat **klíčové aspekty a trendy městské mobility na úrovni městských uzlů TEN-T**
  - ve 4 oblastech:**
    - **horizontální** (*Horizontal*)
    - **udržitelnost** (*Sustainability*)
    - **bezpečnost** (*Safety*)
    - **přístupnost** (*Accessibility*)

SUMi - Prováděcí nařízení Komise (EU)

stanovující pravidla pro aplikaci nařízení (EU) 2024/1679 ohledně sběru a předkládání dat o městské mobilitě Komisi pro jednotlivé městské uzly v oblastech udržitelnosti, bezpečnosti a přístupnosti

- Podle Nařízení TEN-T (EU) 2024/1679, čl. 41(2), mělo být schváleno **do 19. července 2025**
- **Zpoždění**
  - původní návrh prošel významným procesem připomínkování ze strany ČS
  - nadstandartní otevřenost Komise vůči každé jednotlivé připomínce
- **Aktuální stav**
  - 18. května 2026 byl finální kompromisní návrh definitivně schválen Výborem TEN-T
  - nyní probíhá překlad do všech úředních jazyků
  - **během července 2026 se předpokládá přijetí Komisí a oficiální zveřejnění v Úředním věstníku - tím vejde v platnost**

SUMi - Prováděcí nařízení Komise (EU)

stanovující pravidla pro aplikaci nařízení (EU) 2024/1679 ohledně sběru a předkládání dat o městské mobilitě Komisi pro jednotlivé městské uzly v oblastech udržitelnosti, bezpečnosti a přístupnosti

Stanovuje:

- celkem **11 indikátorů** ve **4 oblastech**
- geografické pokrytí
- metody sběru dat
- lhůty pro předkládání dat Komisi
- způsob předkládání dat Komisi

SUMi

Spolupráce na národní úrovni – klíčový předpoklad pro úspěšnou implementaci evropského legislativního opatření

- **Ministerstvo dopravy ČR – koordinační role**
  - zodpovědnost za nastavení jednotného přístupu k vymezení geografického pokrytí městských uzlů, metodice sběru dat a zajištění předávání dat Komisi za členský stát ČR
  - kontinuální metodická podpora
  - max. zajištění informovanosti – nyní webové stránky MD ČR
- **Zástupci městských uzlů – exekutivní role**
  - zodpovědnost za spolupráci při zajištění dat za konkrétní indikátory v gesci ČS

 od září 2026 – společná pracovní jednání

SUMi – Geografické pokrytí

Území, na které se vztahují SUMi za každý městský uzel TEN-T

- každý městský uzel TEN-T – vymezen prostřednictvím výčtu kódů LAU (obce)
  - standardizovaná statistická jednotka napříč celou EU – Eurostat
  - LAU kódy pro jednotlivé městské uzly se nesmí překrývat
  - nastavení na národní úrovni - administrativní hranice města nebo FUA
  - možnost změny rozsahu – pouze v odůvodněném případě – se souhlasem Komise

➡ do 31. 12. 2026 – každý členský stát musí předložit Komisi výčet kódů LAU pro definování území za každý městský uzel TEN-T

SUMi – Zajištění dat na národní úrovni

- **Metodika sběru dat**
    - pro každý indikátor musí být v souladu s ustanovením prováděcího nařízení
    - pouze jednotný přístup napříč ČS zajistí relevantní agregovaná data na úroveň EU
  - **Lhůty pro sběr dat**
    - standardní 4-letý interval sběru - platí horizontálně
    - možnost flexibility - 5-letý interval pouze v případě SU1 - Počet cest v dané geografické oblasti za den, rozdělený do 5 způsobů dopravy - pouze se souhlasem Komise
    - specifikum pro indikátory v oblasti bezpečnosti - povinnost aktualizace dat za každý rok – 4-letý interval vykazování Komisi musí pokrývat data za jednotlivé 4 roky
- Sběr dat za ČR - bude probíhat koordinovaně za všech 10 městských uzlů ČR**
- MD ČR ve spolupráci se všemi městskými uzly TEN-T v ČR - na základě identifikace zdroje dat každého příslušného indikátoru v gesci ČS

SUMi – Předávání dat Komisi

- **Předávání dat Komisi**
    - musí být plně v souladu s ustanovením prováděcího nařízení
    - **dle šablony poskytnuté Komisí – informační a monitorovací systém TENtec**
  - **Lhůty pro předávání dat Komisi**
    - **4-letý interval – platí horizontálně**
    - flexibilita SU1 – 5-letý interval se souhlasem Komise
- ➡ **31. 12. 2027 - termín prvního předání dat za členský stát**
- koordinovaně za všech 10 městských uzlů za ČR
- ➡ **31. 12. 2031 / 31. 12. 2035 ... - další předání dat Komisi**

Horizontální indikátory

Indikátory v oblasti udržitelnosti

Indikátory v oblasti bezpečnosti

Indikátory v oblasti přístupnosti

SUMi – Horizontální indikátory

- **HO 1 – Celkový počet osob, rozdělených podle pohlaví a věkové skupiny, které mají své obvyklé bydliště v geografické oblasti (# počet osob)**
  - metoda sběru – zajistí Komise – Eurostat
- **HO 2 – Velikost geografické oblasti (# km²)**
  - metoda sběru – zajistí Komise – Eurostat – na základě poskytnutého seznamu LAU za každý městský uzel TEN-T ze strany ČS
- **HO 3 – Celkový počet přístupových bodů (zastávek) v geografické oblasti (# počet zastávek)**
  - metoda sběru – ČS zvolí metodu dle delegovaného nařízení Komise (EU) 2017/1926 (o poskytování celoučelových multimodálních informačních služeb v oblasti cestování)
  - cílem je sledovat **hustotu pokrytí daného území veřejnou dopravou**

SUMi – Indikátory v oblasti udržitelnosti (1)

- **SU 1 – Počet cest v dané geografické oblasti za den, rozdělený do 5 způsobů dopravy: chůze, cyklistika, individuální motorová doprava, veřejná doprava a další (# cesty)**
  - metoda sběru – zajistí ČS na základě průzkumu, dat z mobilních telefonů, dopravního modelu nebo jiného relevantního zdroje velkých dat
  - pokud je cesta složena z několika etap, kde se používají různé druhy dopravy, reportuje se **hlavní použitý způsob dopravy**
  - ČS oznámí Komisi při předkládání údajů, zda se údaje týkají cest uskutečněných osobami s obvyklým pobytem v dané oblasti, nebo zda se vztahují na všechny cesty uskutečněné v této oblasti (vč. turistů)
  - cílem je sledovat **dopravní chování obyvatel na území daného městského uzlu**

SUMi – Indikátory v oblasti udržitelnosti (2)

- **SU 2 – Počet registrovaných osobních automobilů v geografické oblasti - v maticovém formátu – rozdělený podle typu motorové energie, kategorie emisní normy Euro a vlastnické kategorie (# vozidla)**
  - metoda sběru – zajistí ČS extrakcí z národního registru silničních vozidel – maticovou šablonu pro vykazování dat poskytne Komise
  - **typy motorové energie:** benzín (včetně hybridních elektrických vozidel), nafta (včetně hybridních elektrických vozidel), benzínová a naftová plug-in hybridní elektrická vozidla, vozidla s nulovými emisemi (včetně bateriových elektrických vozidel a vozidel s palivovými články), jiné (které zahrnují dvoupalivový benzín/LPG, dvoupalivový benzín/CNG, LPG, CNG, flex-fuel a paliva jiná než dříve uvedená)
  - **kategorie emisních norem Euro** - Euro norma 1-4, Euro norma 5-6c, Euro norma 6d, Euro norma 7
  - **kategorie vlastnictví** - fyzická osoba, právnická osoba
  - cílem je sledovat **trend provozování vozidel na území daného městského uzlu**

SUMi – Indikátory v oblasti bezpečnosti

- **SA 1 – Celkový počet dopravních nehod v geografické oblasti** (tj. území městského uzlu) **za rok** (# počet nehod)
  - metoda sběru – zajistí Komise z databáze CARE (*Community Database on Accidents on the Roads in Europe*)
- **SA 2 – Počet osob vážně zraněných při dopravních nehodách v dané geografické oblasti za rok - rozdělený podle pohlaví, věku a typu dopravní jednotky používané osobou vážně zraněnou a dalšími hlavními vozidly zapojenými do nehody** (# počet osob)
  - metoda sběru – zajistí Komise z databáze CARE
- **SA 3 – Počet osob smrtelně zraněných při dopravních nehodách v dané geografické oblasti za rok - rozdělený podle pohlaví, věku a typu dopravní jednotky používané smrtelně zraněnou osobou a dalšími hlavními vozidly zapojenými do nehody** (# počet osob)
  - metoda sběru – zajistí Komise z databáze CARE

SUMi – Indikátory v oblasti přístupnosti (1)

- **AC 1 – Počet přístupových uzlů (zastávek) v dané geografické oblasti se 4 nebo více plánovanými odjezdy během špičky za hodinu na alespoň jedné trase (# počet zastávek)**
  - metoda sběru – zajistí ČS - zvolí metodu dle delegovaného nařízení Komise (EU) 2017/1926 (o poskytování celouúčelových multimodálních informačních služeb v oblasti cestování)
  - konkrétní čas a délku špičkových hodin určí ČS
  - cílem je sledovat míru intenzity veřejné dopravy v rámci příslušného městského uzlu
- **AC 2 – Celkový počet železničních stanic v geografické oblasti (# počet stanic)**
  - metoda sběru – zajistí Komise z databáze ERSAD (Evropská databáze přístupnosti železničních stanic – *European Railway Station Accessibility Database*)

SUMi – Indikátory v oblasti přístupnosti (2)

- **AC 3 – Počet přístupných železničních stanic v geografické oblasti (# počet stanic) na základě specifikovaných kritérií uvedených v ERSAD:**
  - **přístup ke stanicí** z parkoviště a navazující dopravní infrastruktury - bezbariérový, bezstupňový
  - **přístup k informacím** prostřednictvím dynamického mluveného a vizuálního inf. systému
  - **přístup k jízdenkám ve stanicí** – bezbariérový, prostřednictvím automatů / prodejních pultů na jízdenky s přístupnými audio a hmatovými funkcemi
  - **značení ve stanicí** – hmatové, braillovské značení nebo hmatové informace na madlech a zdech
  - **přístup na nástupiště** – bezbariérové, bezstupňové s hmatovými a kontrastními ukazateli chodeckých ploch podél nástupiště
  - **přístup k vlakům** – pro uživatele invalidních vozíků nebo formou bezplatné asistence při nástupu a vystupování z vlaků na stanicích, které neposkytují rovinný přístup z nástupiště
  - metoda sběru – zajistí Komise z databáze ERSAD

Nejbližší kroky

- **do 31. 12. 2026**
  - předložit Komisi výčet kódů LAU za každý městský uzel TEN-T
- **během podzimu 2026**
  - vymezení rolí a zodpovědnosti na národní úrovni – prostřednictvím společných pracovních jednání MD ČR + zástupci městských uzlů
  - zmapování zdrojů dat pro SUMi, za které odpovídá ČS

Ministerstvo
dopravy

**Děkuji
za pozornost.**

Lucie Daňková

lucie.dankova@md.gov.cz